

Tag stilling til fosterundersøgelser

Du er gravid, og I skal nu tage stilling til de undersøgelser, der tilbydes i den tidlige graviditet. Det er undersøgelser, der kan give et billede af jeres ufødte barns tilstand.

Langt de fleste graviditeter, 97 %, ender med fødslen af et sundt og velskabt barn. Kun 3 % af alle graviditeter resulterer i fødslen af et barn med handicap, heraf 1 % med alvorlige handicap.

DISSE MULIGHEDER HAR I

På Regionshospital Nordjylland, Thisted, tilbyder vi følgende undersøgelser:

- "Terminsskanning" (fødselstidspunkt, antal fostre, om fosteret er i live). Denne skanning foregår oftest i uge 6-9 og tilbydes kun til de kvinder, der tidligere har aborteret, eller hvis kvinden er usikker på, hvor langt hun er i graviditeten.
- Nakkefoldskanning (ultralydsskanning med risikovurdering for Downs syndrom) i 12.-13. uge
- Foster gennemskanning (med henblik på misdannelser) i 18.-20. graviditetsuge
- Ultralydsskanning på andre tidspunkter, hvis der er særlige behov.

Vi kan henvise til kromosomanalyse af fostret (moderkage- eller fostervandsprøve) i Aalborg.

Du kan sige nej til information om sandsynlighed for fosterfejl, fx ud fra tanken om, at det er bedst at lade naturen råde, eller blot i tillid til, at du får et raskt barn.

I denne pjece får du yderligere information om de forskellige tilbud. Når du ved, hvad undersøgelserne drejer sig om, kan du tage stilling til, om du ønsker undersøgelserne eller ej.

Vær opmærksom på, at du med et ja til undersøgelserne ikke blot siger ja til at få en større vished for et sundt og velskabt barn. Du siger også ja til en lille usikkerhed, ventetid på prøvesvar, større

indsigt og en meget lille sandsynlighed for alvorlig diagnose.

SANDSYNLIGHEDSVURDERING FOR DOWNS SYNDROM

En sandsynlighedsvurdering for Downs syndrom består af dels en såkaldt doubletest, som er en blodprøve, og dels en 1. trimester-skanning.

Alle fostre har en nakkefold, når de er 11-14 uger gamle. Derfor kan 1. trimester-skanningen kun foregå i perioden, når graviditeten har varet mellem 11 uger og 3 dage til 13 uger og 6 dage (11+3 – 13+6) fra din sidste menstruations første dag.

Nakkefoldsskanningen foregår i Gynækologisk Ambulatorium i Thisted og varer omkring ½ time.

Doubletest

Du kan få taget en blodprøve til doubletesten, når du er minimum 8 fulde uger efter sidste menstruations første dag. Hvis blot doubletesten tages 1 uge før 1. trimester-skanningen, kan svaret være klar, og den samlede sandsynlighed kan beregnes straks, når nakkefolden er målt.

Din egen læge kan henvise dig til undersøgelsen i forbindelse med 1. graviditetsundersøgelse, hvis du/I på det tidspunkt er afklaret om, at du vil undersøges.

Du får taget blodprøve til doubletest hos din egen læge, som sender blodprøven til analyse.

Ultralydsskanning

Gynækologisk-Obstetrisk Afdeling indkalder dig efter lægens henvisning til ultralydsundersøgelsen. Den planlægges til at foregå, når du har været gravid i 12 hele uger.

Hvis du/I efter at have talt med din egen læge har behov for lidt længere tid til at overveje tilbuddet, kan du selv kontakte Gynækologisk-Obstetrisk Afdeling

på telefonnummer 97 65 00 80 for at få tid til undersøgelsen.

Når du ringer til afdelingen, skal du have datoen for sidste menstruations 1. dag parat, for den oplysning skal vi bruge, når vi skal finde en tid til dig.

Det er vigtigt, at du giver os besked om ønsket om undersøgelse hurtigst muligt, da undersøgelsen skal foretages inden for en snæver tidsramme. Hvis double-testen ikke er taget via din læge, kan den tages efter skanningen, men så foreligger den samlede risiko først cirka 1 uge senere.

Tidspunkt for 1. trimester-skanning

Ofte kan 1. trimester-skanningen foregå ved skanning på maveskindet, men nogle gange får man tydeligere billeder ved at skanne fra skeden. Det er bedst, hvis du har en halvfyldt blære, når vi laver undersøgelsen. Det vil sige, at du hverken skal ære tissetrængende eller lige have tisset.

Du er velkommen til at tage én voksen ledsager med til undersøgelsen. Vi beder dig om ikke at tage børn med.

Beregning af sandsynlighed

Alle gravide har 2 bestemte stoffer i blodet, og alle fostre har en nakkefold. Når vi vurderer sandsynligheden for Downs syndrom, sker det ud fra en indviklet beregning, hvor resultaterne af undersøgelserne indgår sammen med moderens alder og graviditetslængden.

Beregningen viser alene sandsynligheden for Downs syndrom. Beregningen viser ikke, om fostret faktisk har Downs syndrom eller ej.

Diagnostisk undersøgelse

Hvis vurderingen viser, at sandsynligheden for, at fostret har Downs syndrom beregnes til at være større end 1 ud af 300, tilbyder vi dig at blive henvist til en såkaldt diagnostisk undersøgelse. Det kan være en undersøgelse af en prøve fra moderkagen (CVS) eller en undersøgelse af fostervandet (amniocentese).

Ved disse undersøgelser tager man væv fra din graviditet og undersøger selve arveanlæggene. Disse undersøgelser kan derfor sige, om dit foster er raskt, har Downs syndrom eller andre kromosomafvigelser.

Det er din og faderens afgørelse, om du/l ønsker at tage imod dette tilbud. Selv ved en beregnet sandsynlighed på 1 ud af 40 vil de 39 børn være normale. Der er altså ikke grund til panik, hvis du bliver tilbudt undersøgelse af moderkage eller fostervand.

Bemærk, at 1. trimester-skanningen ikke er en skanning for misdannelser, og at den er forskellig fra den gennemskanning af fosteret, der rutinemæssigt tilbydes alle gravide omkring 20. graviditetsuge.

KONTAKT OG MERE VIDEN

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte os.

Kontakt

Afsnit for Graviditet, Fødsel og Barsel

Tlf. 97 65 00 80

Vi træffes bedst:

Mandag – fredag 9.00 – 11.00 og

13.00 – 14.00